

## USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **N. T. N.**, zast. JUDr. Irenou Slavíkovou, advokátkou, se sídlem Wenzigova 5, Praha 2, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 7. 9. 2021, č. j. 3 A 200/2018 – 62, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

### t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek spočívající v tom, že až do skončení řízení před Nejvyšším správním soudem se pozastavují účinky rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 14. 8. 2018, č. j. MV - 76052 - 4/SO - 2018.

### O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále „městský soud“), kterým byla zamítnuta žaloba ve věci zrušení povolení k trvalému pobytu. Současně s kasační stížností požádal stěžovatel o přiznání odkladného účinku.

[2] Stěžovatel tvrdí, že ve věci nebyl správními orgány, potažmo městským soudem zjištěn dostatečně skutkový stav věci, správní orgány vycházely z neaktuálních zjištění uvedených v žádosti cizince o trvalý pobyt, nepokusily se je nikterak aktualizovat, ačkoliv ze své činnosti zjistily, že neodpovídá např. adresa bydliště, stěžovatele k věci nevyslechly. Správní orgány ani soud řádně nehodnotily kritéria § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců ve spojení s judikaturou NSS (např. rozsudek ze dne 6. 8. 2013, č. j. 8 As 68/2012 – 39) ve vztahu k narušení veřejného pořádku a ve vztahu k míře závažnosti a rozsahu zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatele a jeho syna. Tvrdí, že nebylo postupováno v souladu s judikaturou Soudního dvora Evropské unie, která vychází z obecných unijních zásad rovného zacházení a právní jistoty, ochrany rodinných vazeb a práva na ochranu soukromého života, stejně tak jako čl. 8 Úmluvy o právech dítěte, které považuje

stěžovatel za porušení ve vztahu k nezaopatřenému synovi, který má právo na osobní kontakt rodičem.

[3] Stěžovatel namítá, že žalovaná nezhodnotila míru jeho integrace do české společnosti, se kterou se sžil a snaží se pro ni být přínosem, aniž by čerpal jakékoliv dávky a tak zatěžoval sociální systém ČR, ačkoliv dlouhá léta vychovává sám syna bez jakékoliv finanční pomoci jeho matky. Výrazem toho je skutečnost, že v době koronavirové krize a nedostatku roušek se snažil spoluobčanům ČR pomoci tím, že daroval spolu se synem Městské části Praha 11 do rukou starosty, pana Jiřího Dohnala 2 500 roušek (viz děkovný list městské části). Stěžovateli je již 60 let a na území České republiky se oprávněně zdržoval až do zrušení trvalého pobytu a neporušoval zásady občanského soužití, navázal za třicet let nepřetržitého pobytu na území ČR přátelské vztahy, narodilo se mu zde dítě, o které nepřestal od jeho věku pěti let nikdy pečovat a vždy s ním žil ve společné domácnosti, vychovával je a je to jeho jediný nejbližší příbuzný; syn studuje VŠE, obor mezinárodního obchodu formou denního studia a je zcela odkázán na výživu a vedení společné domácnosti se svým otcem. Po dobu pobytu v České republice nikdy do Vietnamu necestoval a neudrzuje tam žádné vztahy. Vzhledem ke svému věku a nedostatku sociálního zázemí tam, by se zpět nedokázal integrovat a ani by zde patrně neměl žádný nárok na důchod ve stáří a nemohl by svého syna podporovat finančně na studiu. Jejich osobní kontakty by byly vyloučeny, protože je pouze hypotetický závěr, že by si mohl požádat o nové pobytové oprávnění nižšího stupně, když správní orgán mu pobyt zrušil z důvodu trestné činnosti, nemá tedy žádnou jistotu nebo záruku, že by se mohl do České republiky legálně vrátit. Zdůraznil, že žije na území ČR polovinu svého života a má zde vytvořeno sociální a rodinné zázemí.

[4] Návrh na přiznání odkladného účinku stěžovatel odůvodňuje zejména tím, že mu je již 60 let a po dobu cca 30 let neopustil nikdy území ČR z obav před perzekucí v zemi původu. Jeho návrat do země původu jej naplňuje velkými obavami, jednak z hlediska možného postihu ze strany státu a jednak z toho, že po tak dlouhé době je neschopen integrace do prostředí země původu, nemá tam žádné sociální zázemí, bydliště a ani naději na sociální zajištění ve stáří. Zdravotní stav vzhledem k věku již není dobrý a trpí psychickými problémy, nespavostí a srdeční slabostí a jeho syn pro něj vykonává fyzickou práci v domácnosti, chodí na nákupy; stěžovatel pracuje a zajišťuje finančně domácnost. Matka syna před lety opustila a nestýká se s ním a nevyživuje jej. Nepřiznáním odkladného účinku by oběma vznikly nepřiměřené následky a problémy, neboť by ještě před soudním rozhodnutím byl nucen odcestovat do země původu a nemohl by v ČR finančně podporovat syna, který studuje. Narušilo by to i jejich vzájemné vztahy, protože kontakt by byl mezi nimi omezený na telefon a syn by musel ukončit studium, protože otec by jej při ztrátě pravidelného příjmu nemohl na studiích vyživovat. Tím by i synovi vznikla velká újma, protože je talentovaný, dokončil již úspěšně druhý ročník studia na VŠE a hodlá dosáhnout titulu inženýra.

[5] Stěžovatel dále uvádí, že v současné koronavirové krizi Vietnam nepřijímá žádné osoby a ani cestování do Vietnamu není bezpečné z důvodu vysokého počtu nakažených a zemřelých. Újma, která by mu nuceným vycestováním vznikla, je v přímé příčinné souvislosti s právními účinky, které má rozhodnutí žalované, a možným vznikem nenahraditelné újmy u něj a osoby jemu blízké. Poukazuje na to, že je v rizikovém věku

pokračování

pro nákazu koronavirem, ve Vietnamu nejsou vakcíny a ani testy k dispozici a návrat do vlasti proto pro něj není ze zdravotního a ani sociálního hlediska příznivý a bezpečný. Kromě toho se chce osobně účastnit soudního jednání, a dávat osobní pokyny své právní zástupkyni a radit se s ní.

[6] Žalovaná s přiznáním odkladného účinku vyjádřila nesouhlas. Podotkla, že stěžovateli byl ukončen pobyt dne 16. 8. 2018, odkladný účinek nebyl přiznán ani žalobě, byť o to stěžovatel opakovaně žádal, lze proto očekávat, že stěžovatel za dobu tří let si již na území Vietnamu mohl vybudovat dostatečně zázemí. K argumentaci stěžovatele rodinnými vazbami žalovaná uvedla, že si stěžovatel odporuje, pokud nejprve tvrdí, že jeho syn je zcela odkázán na vedení společné domácnosti se stěžovatelem vzhledem ke svému studiu, a dále tvrdí, že syn pro něj vykonává fyzickou práci v domácnosti a chodí na nákupy; zároveň však má stěžovatel dle tvrzení pracovat, přestože jeho zdravotní stav není dobrý. Syn stěžovatele studuje vysokou školu, tedy ačkoli je třeba na něj hledět jako na nezaopatřené dítě, je již ve věku, kdy je schopen se o sebe v případě potřeby sám postarat, a to i finančně; řada českých studentů při studiu pracuje. Dále žalovaná podotkla, že koronavirus není lokální záležitostí stěžovatelova domovského státu, i na území České republiky jsou nyní vysoká čísla nakažených a nelze vyloučit, že se stěžovatel nakazí též zde. Žalovaná podotýká, že pokud by Nejvyšší správní soud v daném případě přistoupil k přiznání odkladného účinku, musel by jej přiznat vždy, kdy by cizinci nebylo vydáno povolení k přechodnému pobytu; pokud by tak tomu mělo být, obsahovala by tuto povinnost již právní úprava; tak tomu není.

[7] Podle § 107 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přitom se užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek žalobě, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[8] Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[9] Po zhodnocení důvodů uvedených stěžovatelem a všech ze spisu vyplynulých okolností v projednávané věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě splněny.

[10] Nejvyšší správní soud souhlasí s tím, že právní účinky napadeného rozhodnutí žalované by pro stěžovatele představovaly citelnou újmu, neboť jeho nucené vycestování by zasáhlo do jeho práva na ochranu soukromého a rodinného života. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že otázka intenzity rodinných vazeb stěžovatele v České republice nemůže být předmětem posouzení soudu při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, neboť tato otázka je klíčová pro posouzení merita

věci, soud by tedy jejím nynějším posouzením nepřipustně předjímal výsledek řízení ve věci samé. Pro účely rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku tedy Nejvyšší správní soud musel vyjít z předpokladu, že stěžovatel na území České republiky má rodinné a sociální vazby, neboť zde má dospělého syna, který zde studuje, a žije spolu dle jeho tvrzení ve společné domácnosti.

[11] Nejvyšší správní soud proto přistoupil k poměřování újmy, která by mohla stěžovateli vzniknout právními následky rozhodnutí městského soudu a správních orgánů, a újmy, která by mohla vzniknout jiným osobám, pokud by došlo k odložení účinků těchto rozhodnutí. Zásah do práv stěžovatele by byl v případě nepřiznání odkladného účinku podstatný, protože existuje reálné nebezpečí, že by ještě předtím, než by Nejvyšší správní soud rozhodl o kasační stížnosti, musel by opustit území České republiky, kde dlouhodobě žije a kde si vytvořil osobní a rodinné vazby. V zemi původu naopak stěžovatel dle svého tvrzení žádné vazby nemá. Lze proto dojít k závěru, že by újma hrozící stěžovateli v důsledku rozhodnutí městského soudu a správních orgánů byla nepoměrně větší než možná újma hrozící jiným osobám v důsledku přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[12] Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku i z hlediska zbývajících podmínky stanovené v § 73 odst. 2 s. ř. s., podle níž přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem, a rovněž tuto podmínku má soud za splněnou. K otázce možného rozporu s důležitým veřejným zájmem se Nejvyšší správní soud vyjádřil v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 – 25, dostupném na [www.nssoud.cz](http://www.nssoud.cz), když dospěl k závěru, že „[p]okud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je opět nutné poměřit na jedné straně újmu hrozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku, a na straně druhé důležité zájmy společnosti. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení nutno vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality vážit intenzitu hrozícího zásahu do základního práva svědčícího žalobci s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 – 131, č. 1698/2008 Sb. NSS)“. V daném případě stojí proti podstatné újmě, která hrozí stěžovateli, riziko narušení veřejného zájmu nikoli závažné intenzity. Pobyt stěžovatele byl zamítnut z toho důvodu, že se dopustil opakovaně trestné činnosti v souvislosti s paděláním dokladů. Stěžovateli byl uložen podmíněný trest, přičemž v současné době je zřejmě již zcela vykonán, resp. není zřejmé, zda k žádosti stěžovatele bylo od vykonání zbytku trestu upuštěno. Stěžovatel tvrdil, že svého jednání lituje a nadále vede spořádaný život. Nejvyšší správní soud nepopírá, že takové jednání může být sice důvodem pro zamítnutí žádosti, nicméně z uvedeného ještě nevyplývá, že by setrvání stěžovatele na území České republiky do doby rozhodnutí o kasační stížnosti ohrožovalo bezpečnost státu, zdraví či životy osob, které zde pobývají, nebo jiné zákonem chráněné hodnoty.

[13] Stěžovatel dále zmínil problematičnost vycestování do Vietnamu vyplývající z omezení v souvislosti s epidemií onemocnění COVID-19. Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní již na základě výše uvedených skutečností konstatoval splnění podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, okolnostmi souvisejícími s probíhající pandemií onemocnění COVID-19 se blíže nezabýval. Nicméně Nejvyšší správní soud

pokračování

nemůže pominout zcela zavádějící argumentaci žalované, neboť stěžovatel zcela zjevně dával do souvislosti s možností nákazy i s ohledem na svůj věk právě cestování jako takové, nijak však netvrdil, že by se ve Vietnamu na rozdíl od České republiky nakazil.

[14] Nejvyšší správní soud rovněž poukazuje na usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019 – 38, v němž mimo jiné uvedl: „Zákonodárce záměrně koncipoval odkladný účinek jako normu, při jejíž aplikaci musí soud vždy zvážit všechny individuální okolnosti sporné věci. Nelze proto soudní cestou výklad takového ustanovení automatizovat a vytvořit speciální obecnou skupinu privilegovaných případů, kde se bude odkladný účinek přiznávat bez dalšího. Jistě proto platí, že v obecné rovině nemůže být důvodem pro přiznání odkladného účinku bez dalšího ani ta skutečnost, že jinak by musel cizozemský stěžovatel vycestovat z území státu, a ztratil by tak možnost přímého kontaktu se svým advokátem v řízení o kasační stížnosti. Právě uvedené platí tím spíše, pokud zákonodárce v určitých typech věcí odkladný účinek ze zákona cizincům přiznal, v jiných typech věcí naopak nepřiznal. Nelze soudním výkladem nastavit podmínky přiznání odkladného účinku tak, že je v podstatě splní každý cizinec, kterému hrozí povinnost opustit území státu. Jak správně uvádí usnesení ze dne 6. 1. 2016, čj. 2 Azs 271/2015-32, v bodě 7, takový přístup by vedl k paušálnímu přiznávání odkladného účinku všem kasačním stížnostem směřujícím proti rozhodnutím, se kterými je spojena povinnost vycestovat z území České republiky, čímž by byla zcela popřena výjimečná povaha institutu odkladného účinku, jakož i záměr zákonodárce nepřiznat kasačním stížnostem brojícím proti takovému typu správních rozhodnutí odkladný účinek automaticky, tedy přímo ze zákona.“ Zájem na osobní účasti v řízení o kasační stížnosti nepochybně může být (dle okolností) důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti; nemělo by tomu tak být ovšem bez dalšího, ale obvykle jen ve spojení s dalšími důvody (např. týkajícími se rodinného či soukromého života stěžovatele), nebo v návaznosti na individuální okolnosti a specifika soudního řízení v dané věci. Všechny tyto individuální okolnosti by však měly jasně a konkrétně plynout ze stěžovatelem osvědčených tvrzení. Soud zde vždy poměřuje újmu, která hrozí stěžovateli, a újmu, která přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, stejně jako možný rozpor přiznání odkladného účinku s důležitým veřejným zájmem. Stěžovatel takové individualizované a závažné okolnosti dostatečně konkrétně předestřel. Nejvyšší správní soud dodává, že závěry, které žalovaná stran tvrzení stěžovatele ohledně soužití ve společné domácnosti se synem, ve svém vyjádření učinila, jsou spekulativní a tvrzení stěžovatele jsou vyložena zcela účelově a vytržena z celého kontextu od počátku konstantně jím v tomto směru tvrzených skutečností; vzájemně se nikterak nevyklučují, jak dovozuje žalovaná.

[15] Nejvyšší správní soud podle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s. přiznal kasační stížnosti odkladný účinek. Je však třeba uvést, že městský soud v předcházejícím řízení zamítl návrh stěžovatele na přiznání odkladného účinku žaloby. Přiznání odkladného účinku pouze vůči rozhodnutí městského soudu by tedy za dané situace nemohlo vést k odložení účinků rozhodnutí žalované po dobu trvání řízení o kasační stížnosti. Proto Nejvyšší správní soud vymezil rozsah odkladného účinku tak, že jeho přiznáním se pozastavují až do skončení řízení o kasační stížnosti přímo účinky rozhodnutí žalované.

[16] Rozhodnutím o odkladném účinku Nejvyšší správní soud nikterak nepředjímá své budoucí rozhodnutí ve věci samé.

**P o u ě n í:** Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. listopadu 2021

JUDr. Lenka Matyášová  
předsedkyně senátu